

Förstoppning vid smärtlindring stort problem

Förstoppning är en mycket vanlig biverkning för cancerpatienter som får smärtlindring med morfin. Därför är det viktigt att vårdpersonalen engagerar sig. Det visar en enkät gjord vid konferensen Cancervård 2008 i Stockholm. Det finns ett stort behov av nya läkemedel som kan hjälpa dessa patienter. Behovet av utbildning är också stort, enligt undersökningen.

I den lindrande vården i livets slutskede lider upp till 80 procent av cancerpatienterna av svår smärta. Grunden för smärtlindring är morfin och morfinliknande preparat (opioider). Majoriteten av patienterna drabbas av plågsam förstoppning eftersom morfinpreparat saktar ner tarmrörelserna. Fyra av fem blir hjälpta av laxermedel, men för var femte patient kvarstår problemet med förstoppning.

Behöver mer kunskap

Vid konferensen "Cancervård 2008" i Stockholm i slutet av januari fick sjuksköterskor, som arbetar med människor som är svårt sjuka eller döende, svara på en enkät om hur de anser att problemet med svår förstoppning tas om hand inom cancervården.

Samtliga svarande anser att det är mycket angeläget att sjuksköterskor engagerar sig i biverkningar, som förstoppning, vid smärtlindrande cancerbehandling.

Nästan lika många (90 procent) anser det är mycket angeläget att dokumentera och följa förstoppning, och risk för förstoppning, under hela sjukdomstiden.

76 procent anser att det finns ett mycket stort behov av nya läkemedel för de patienter som inte blir hjälpta av laxermedel.

71 procent av sjuksköterskorna anser att de själva har stort eller mycket stort behov av mer utbildning om förstoppning för sitt arbete inom den palliativa vården.

Behov av nya läkemedel

En svensk studie visar att förstoppning vid palliativ vård starkt försämrar patienternas livskvalitet. Det uppmärksammas även i det pågående arbetet med nya europeiska riktlinjer för behandling av förstoppning vid palliativ vård. För att undvika onödigt lidande måste vårdpersonalen ha ökad uppmärksamhet på problemet och kunskaper om vad som kan göras.

Eva Erichsén, som legitimerad sjuksköterska och adjunkt i palliativ vård och en av forskarna bakom studien, framhåller att patienter med svår förstoppning ofta kan känna sig övergivna:

– Patienterna trodde att personalen var välbekant med problemet. Men de upplevde att det inte uppmärksammades. De lämnades ohörda och kände att de behövde ta itu med det på egen hand. De kände sig övergivna och en del fruktade till och med för sina liv.

Målet för laxerande behandling vid smärtlindring med opioider är att patienten ska kunna tömma tarmen utan problem. Därför får patienter läkemedel som stimulerar tarmmotoriken och medel som mjukar upp avföringen.

FÖRSTOPPNING VID SMÄRTLINDRING STORT PROBLEM

Men 20 procent av patienterna med svår förstoppning blir inte hjälpta av denna behandling. Därför är behovet av nya läkemedel stort, enligt sjuksköterskorna som deltog i konferensen Cancervård 2008.

Källor:

Maria Friedrichsen, Eva Erichsén. The lived experience of constipation in cancer patients in palliative hospital-based home care. International Journal of Palliative Nursing. Vol 10, Iss 7, 23 Jul 2004.

I tidningen Onkologi i Sverige 5/2007 redovisar nio sjuksköterskor och läkare från PKC, Palliativt kompetenscentrum i Östergötland arbetet med europeiska riktlinjer vid 10th Congress of the European Association for Palliative Care, Budapest den 7-9 juni 2007

